

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/71367,Edward-Pfeiffer-Radwan-1895-1964.html>

Na obozie w Buczku w lipcu 1914 r. Edward Pfeiffer (z prawej) z Wacławem Lipińskim

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Edward Pfeiffer „Radwan” 1895-1964

Autor: TOMASZ TOBOREK 20.07.2020

21 stycznia 1895 r. urodził się Franciszek Edward Pfeiffer – legionista, późniejszy generał, dowódca Śródmieścia w Powstaniu Warszawskim.

Był łodzianinem. Już we wczesnych latach młodości związał się z ruchem skautingowym. W Łodzi zakładał pierwsze drużyny skautingowe, a także Polskie Drużyny Strzeleckie. Współpracował m.in. z Wacławem Lipińskim i Jerzym Szletyńskim. W I łódzkiej drużynie skautowej był najpierw zastępowym, a następnie dowódcą plutonu.

Na obozie w Buczku w lipcu 1914

r. Edward Pfeiffer (z prawej) z

Wacławem Lipińskim

W 1914 r. mimo energicznych protestów rodziców wstąpił do Legionów i walczył w I Brygadzie – w 5 Pułku Piechoty „zuchowatych”. Z pułkiem przeszedł cały szlak legionowy. Ranny w walkach pod Swojkowem i Stasinem trafił do szpitala w Warszawie, gdzie m.in. zdążył zdać maturę w trybie eksternistycznym. Do swojego pułku powrócił w kwietniu 1916 r. Brał udział w bitwie pod Kostiuchnówką i w dramatycznym przebiciu się „zuchowatych” z pola walki. Po zaprzestaniu walki wziął udział w kursie oficerskim w Ostrowi Mazowieckiej, który ukończył wiosną 1917 r.

Na szlaku Niepodległości

Tuż przed kryzysem przysięgowym został odkomenderowany z 5 pp Legionów do Łodzi do pracy w Polskiej Organizacji Wojskowej. Natychmiast też zgłosił się do Komendy Chorągwi i objął funkcję Szefa Prowincji i Okręgu.

Już we wczesnych latach młodzieńczych związał się z ruchem skautingowym. W Łodzi zakładał pierwsze drużyny skautingowe, a także Polskie Drużyny Strzeleckie. Współpracował m.in. z Wacławem Lipińskim i Jerzym Szletyńskim.

Prace w POW rozpoczął od organizowania oddziałów wojskowych i kolportowaniu polskich wydawnictw. Bardzo ważnym zadaniem było organizowanie ucieczek z obozu w Szczypiornie koło Kalisza, gdzie władze niemieckie

przetrzywały zbuntowanych polskich żołnierzy.

Kiedy Niemcy zaczęli nachodzić Komendę Chorągwi na pewien czas wyjechał z Łodzi. Wrócił we wrześniu 1918 r. i zajął się przygotowaniem skautowej młodzieży do czynnej akcji przeciwko Niemcom. Wraz ze swoimi podopiecznymi rozbrajał okupantów 11 listopada 1918 a później stworzył z nich kompanię harcercską, z którą dołączył do Batalionu Harcerskiego w Warszawie.

W wojnie 1920 r. wziął udział w swoim 5 pp. Legionów jako dowódca kompanii.

**Edward Pfeiffer (pierwszy z
prawej) wśród legionowych
przyjaciół. Trzeci od lewej -
Wacław Lipiński, piąty -
Arkadiusz Goldenberg**

Otrzymał wówczas krzyż Virtuti Militarii V kl. Wziął udział w „operacji kijowskiej”. Walczył podczas odwrotu pod Borodzianką prowadząc skuteczny kontratak przeciw oddziałom wdzierającym się do miasta. Walczył także z powodzeniem pod Ostrowem 11 sierpnia w ramach ofensywy znad Wieprza oraz pod Sidrą oraz uczestniczył w późniejszym pościgu za bolszewikami.

W II RP

Po wojnie nadal energicznie pracował w ruchu harcercskim. Organizował Przysposobienie Wojskowe Młodzieży. Kontynuował służbę w wojsku jako dowódca kompanii w 5 pp. 19 stycznia 1921 r. awansował na stopień kapitana.

Edward Pfeiffer. Łódź 1916 r.

Od 31 sierpnia do grudnia 1923 r. był kierownikiem Przynsposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego w Oddziale III Dowództwa Okręgu Korpusu V Kraków.

Tuż przed wybuchem wojny – 22 sierpnia 1939 r. został mianowany dowódcą batalionu fortecznego „Mikołów” Armii „Kraków” w składzie Grupy Fortecznej Obszaru Warownego „Katowice”. Dowodził w walkach w obronie Śląska m.in. pod Mistrzowicami.

Do 5 pp. piechoty powrócił 26 listopada 1923 r. jako dowódca kompanii w 2 batalionie. 1 stycznia 1928 r. awansowany na majora. Od 1932 do 1935 r. dowodził batalionem szkolnym 5 pp. Od 1 stycznia 1935 r. podpułkownik, został wówczas mianowany zastępcą dowódcy 54 pp. w Tarnopolu.

Tuż przed wybuchem wojny – 22 sierpnia 1939 r. został mianowany dowódcą batalionu fortecznego „Mikołów” Armii „Kraków” w składzie Grupy Fortecznej Obszaru Warownego „Katowice”. Dowodził w walkach w obronie Śląska m.in. pod Mistrzowicami. Od 17 września jego batalion znalazł się w Grupie Operacyjnej „Boruta” w Armii Kraków. Walczył z nim pod Tomaszowem Lubelskim.

Lasek Polski, czerwiec 1916 r.

Wacław Lipiński, Aradiusz

W walce z okupantem niemieckim

Nie został aresztowany i postanowił przedrzeć się do Warszawy. Udało mu się to i zgłosił się do gen. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza. Wysłany do Łodzi w końcu października współorganizował tutaj Służbę Zwycięstwu Polski. Już jednak 20 listopada przeniesiono go do Dowództwa, powierzając mu kierowanie referatem młodzieżowym w Oddziale I. „Radwan” – bo takiego używał już wówczas pseudonimu – starał się koordynować działalność młodzieżowych organizacji konspiracyjnych.

Edward Pfeiffer w okresie wojny polsko-bolszewickiej

W 1940 r. nastąpiło jednak zerwanie na pewien czas współpracy z ZWZ/AK – po nieporozumieniach, do jakich doszło między „piłsudczykami” a rządem gen. Władysława Sikorskiego. „Radwan” stworzył wówczas w oparciu o byłych legionistów 5 pp. nową organizację Grupa Wojsk Polskich „Edward”.

Po nieporozumieniach, do jakich doszło między „piłsudczykami” a rządem gen. Władysława Sikorskiego stworzył w oparciu o byłych legionistów 5 pp, nową organizację Grupa Wojsk Polskich „Edward”. Cały czas utrzymywał jednak kontakt z Komendą

Główną AK. Podporządkował się jej ponownie w marcu 1944 r.

Cały czas utrzymywał jednak kontakt z Komendą Główną Armii Krajowej. Podporządkował się jej ponownie w marcu 1944 r., gdy rozpoczęto przygotowania do wybuchu powstania.

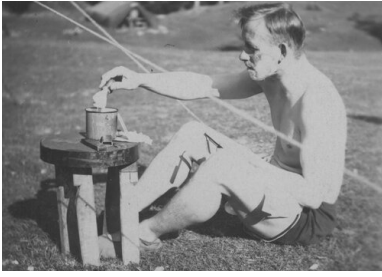
„Radwan” został mianowany komendantem Obwodu I Śródmieście Komendy Okręgu Warszawa-Miasto i w czasie walk dowodził obroną Śródmieścia. Miał pod sobą około 13 tys. żołnierzy. Już 3 sierpnia został ranny – trafiony odłamkiem bomby, jednak pozostał na stanowisku. 20 sierpnia jego podkomendni zdobyli budynek PAST-y (Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej), co było jednym z największych powstańczych sukcesów.

Po kapitulacji Warszawy przebywał w obozach jenieckich – m.in. w Bergen Belsen, Sandbostel i Lubece. skąd uwolniły go wojska amerykańskie. Na krótko trafił wówczas do Włoch, gdzie działał w sztabie II Korpusu, jednak w 1946 r. przeniósł się na stałe do Londynu.

Podpułkownik - wrzesień 1935

Na obczyźnie tworzył m.in. Komitet Skautów i Harcerzy z lat 1910-1945, wydawał czasopismo „Skaut” oraz działał w Kole Generałów i Pułkowników i Kole Byłych Żołnierzy AK.

**Na obozie harcerskim dla
nauczycieli w Żegiestowie - 1930**

r.

Tuż przed śmiercią w 1964 otrzymał nominację na generała brygady. Odznaczony Krzyżem Złotym i Srebrnym Orderu Virtuti Militarii, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych (czterokrotnie). Jego ciało sprowadzono do Łodzi i pochowano z honorami na Starym Cmentarzu przy ul. Ogrodowej.

**W II korpusie Polskim we
Włoszech**

COFNIJ SIĘ